

TM1 VI-A előadás

Mentorálási alapfogalmak

A mentorálás fogalma, szakaszai.

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
2021

Miről lesz szó és hogyan?

Mentorálás elméleti keretei - Mentorálás definíciója

Mentorálás folyamata

Mentorálás hatótényezői- mi kell a sikeres mentoráláshoz?

Milyen hatásai vannak a mentorálásnak a mentoráltra.

A mentorálás definíciója

Hangfájl helye

A humán szolgáltatások terén alkalmazott elnevezés, mely egy idősebb, tapasztalt felnőtt és egy nem rokon, fiatalabb személy kapcsolatát jelenti, mely kapcsolatban az idősebb személy folyamatos tanácsadást, útmutatást, bátorítást ad a fiatalabb számára, alkalmassága-kompetenciája és személyiségfejlődése növekedése érdekében. A közösen eltöltött tanulási idő során a mentor és a mentorált gyakran alakít ki a kölcsönös elköteleződésen, tiszteleten, hűségen és közös személyiségjegyeken alapuló kapcsolatot egymással, mely elősegíti a fiatal személy átlépését a felnőttkorba. (Nagy Tamás 2014: *A mentor szerepe a tehetséggondozásban*. In Dávid Mária - Gefferth Éva - Nagy Tamás - Tamás Márta: *Mentorálás a tehetséggondozásban*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, h. n., 41.o.)

A mentorálás definíciója

A különböző definíciók közös jellemzői:

- (1) a mentor a mentorálnál tapasztaltabb, nagyobb tudással rendelkező személy,
- (2) aki a mentorált fejlődésének elősegítését szem előtt tartva nyújt segítséget, iránymutatást,
- (3) erős kötődéssel jellemezhető bizalmi kapcsolat keretében.

A mentorálás definíciója

A mentorálás segítő kapcsolat, melynek célja, hogy a segített elérjen hosszú távú célokat.

A mentorálás gyakran fókuszál egyszerre a szakmai fejlődésre és a pszichológiai támogatásra is.

A mentorálás kölcsönös, mivel mindkét fél előnyöket szerez belőle.

A mentorálás kapcsolata inkább személyes, semmint formális.

A mentorálás diádikus viszonyában a mentor nagyobb szakmai tapasztalattal, befolyással és teljesítménnyel bír.

A jó mentorálás kapcsolata kölcsönös, bizalomteli, empátiaközpontú és érthető.

A mentorálás formái

Szervezettség szerint:

1. Informális mentorálás
2. Formális mentorálás
  - tradicionális
  - csoport
  - csapat
  - kortárs
  - e-mentorálás

Tevékenység helyszíne szerint:

- közösségi (community-based) mentorálás
- helyhez kötött (site-based) mentorálás

A mentorálási típusok csoportosítása

Tradicionalis mentorálás	Fordított mentorálás	Reciprok mentorálás
Def.: Kapcsolat egy a szervezeti szenior és egy junior dolgozó között, hogy segítse a junior munkatárs szervezeti fejlődését.	Def.: Egy junior szervezeti tagtól tanul egy szenior szervezeti tag	Def.: Kapcsolati hálózatok, a kettős információcsere céljából.
Cél: új kolléga karrier előrehaladása. Az új munkatárs szervezeti szocializációja. Bevezetés a szakmai körökbe.	Cél: Technikai tudás és jelenlegi trendek megismertetése a szenior vezetőkkel.	Cél: Információcsere a kapcsolatban résztvevők között
A mentor szerepe coaching, barát, tanácsadó, szerepmodellező, támogató stb.	A mentor szerepe a legújabb tudás átadása.	A mentor szerepe a folyamatos információcsere. Pszichológiai támogatás nyújtása. Szervezeti tanulás elősegítése.
Lehetséges kimenetel: Karrier-tanácsadás és a meglévő szervezeti tudás elsajátítása. Előremenetel támogatása.	Lehetséges kimenetel: Technikai tudás elsajátítása. Kultúrák közötti globális kilátások	Lehetséges kimenetel: Szervezetek közötti és szervezeten belüli tudás megszerzése.

A mentorálási folyamat szakaszai, jellemzői

Szakasz elnevezése	Szakasz tartalma	Befolyásoló tényezők	Programszervezés
<i>Előkészítés, szervezés</i>	Felkészülés a kapcsolatra	Mentor motivációja, elvárásai, céljai	Toborzás, kiválasztás, felkészítés
<i>Kezdeményezés</i>	Kapcsolat kezdete, ismeretség kötése	Mentor türelme, mentor és mentorált érdeklődésének hasonlósága	Párok kialakítása, bemutatkozás
<i>Fejlődés és támogatás</i>	Rendszeres találkozás, interakciók kialakítása	Közös tevékenységek jellemzői, gyakorisága, mentorálás stílusa	Szupervízió és tanácsadás, folyamatos képzés
<i>Hanyatlás és felbomlás</i>	Akadályok a kapcsolatban vagy a kapcsolat befejezése	Mentor és mentorált személyisége, mentorálás stílusa	Szupervízió és tanácsadás, lezárás támogatása
<i>Átértelmezés</i>	Megállapodás a későbbi kapcsolattartásról vagy újrakezdés	Nincs információ	Lezárás támogatása, új párosítás

Előkészítés, szervezés

Felkészítés a mentori munkára

Mentorálás szervezeti kereteinek kialakítása

Mentori munka kereteinek kialakítása

Kezdeményezés

Ismerkedés

Keretek

Problémák feltárása

A közös munka céljainak kijelölése

Kapcsolat megalapozása

Mentor - mentorált szerződése

Fejlődés és a kapcsolat fenntartása

Általános jellemzők:

Bizonytalanság csökkenése

Szokások kialakítása

Közös kommunikációs minták kialakulása

Problémák felmerülése, megoldása

Kiemelt feladatok:

- Segítségnyújtás
- Célok folyamatos felülvizsgálata
- Visszajelzés

Hanyatlás, felbomlás

Felkészülés a lezárásra

Érzelmek megfogalmazása

Pozitívumok összegyűjtése

Jövőre vonatkozó pozitív megerősítés

Jövőbeli kapcsolattartás lehetőségeinek kialakítása

Átértelmezés, újradefiniálás

Elért eredmények bemutatása, megerősítés

Lehetőség a további kapcsolattartásra

A mentorálás során fontos hatást gyakorló tényezők

A mentoráló kapcsolat minősége

A mentorálás ideje

Programelemek szerepe

A mentorálás során fontos hatást gyakorló tényezők

Mentori szerepek a mentorálás során

- tanácsadó
- együttműködő
- coach

A mentorálás értékelése

Az elég jó mentor tulajdonságai

1. A mentorálttal való személyes elköteleződés és bevonódás, meghatározott időtartamra.
2. Tiszteletben tartani a mentorált egyéni döntéseit, jogát ahhoz, hogy maga válassza meg sorsát. Tanácsadónak lenni támogatása jellegét tekintve.
3. Hallgatni tudás képessége; a mentornak el kell tudnia fogadni a másik nézőpontját és véleményét. Nem értékelni, hanem megérteni, a mentorálás során.
4. Megéléssel és empátiával fordulni a mentorált felé.
5. Képesnek lenni látni a lehetőségeket és megoldásokat, úgymint a lehetséges akadályokat is.
6. Rugalmasnak lenni és nyitottnak, érteni, hogy a jó kapcsolathoz idő és folyamatosság szükséges, valamint hogy a kapcsolatok időnként nehézségekkel küzdenek.

Mely területeken fejti ki a mentorálás a hatását

Javítja a fiatalok szociális kapcsolatait és érzelmi jóllétét

1. lehetőségeket ad a szórakozásra és menekülésre a napi stressz előtt,
2. korrekatív érzelmi élményeket, amelyek kihathatnak és javíthatják a fiatalok más szociális kapcsolatait,
3. segítséget az érzelmi szabályozásban.

Mely területeken fejti ki a mentorálás a hatását

Javítja kognitív képességeiket útmutatások és beszélgetések révén

A kognitív képességeket javítja a mentorral való interakció a feladatok, tevékenységek végrehajtásában.

A közös beszélgetések hozzájárulnak a mentoráltak tudásának bővítéséhez.

A mentoráltak ötleteinek támogatása és a tervezésben való segítség a gondolkodás előre haladásához.

A mentor elismerése támogatja az iskolai eredményességet is

Mely területeken fejti ki a mentorálás a hatását

Támogatja az identitás pozitív fejlődését:

A mentor szerepmódel a mentorált számára.

A mentor értékelése részévé válik a mentorált éntudatának.

A szegedi Hallgatói mentorprogram

Felhasznált irodalom

Bencsik Andrea – Juhász Tímea: A mentori gyakorlat elmélete. In: Vilmányi Márton – Kazár Klára (szerk.): *Menedzsment innovációk az üzleti és nonbusiness szférákban*. SZTE Gazdaságtudományi Kar, Szeged 2017, 379-390.o. (<http://eco.u-szeged.hu/download.php?docID=67947>)

Dávid Mária – Gefferth Éva – Nagy Tamás – Tamás Márta: *Mentorálás a tehetség gondozásban*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest 2014. (https://tehetseg.hu/sites/default/files/konyvek/geniusz_35_net.pdf)

Dawson, Phillip: Beyond a Definition: Toward a Framework for Designing and Specifying Mentoring Models. *Educational Researcher* 43 (3.), 137–145.

Fejes József Balázs – Kasik László – Kinyó László: Bevezetés a mentorálás kutatásába. In: Fejes József Balázs és Szűcs Norbert (szerk.): *A szegedi és hódmezővásárhelyi deszegregációt támogató Hallgatói Mentorprogram. Öt év tapasztalatai*. Belvedere Meridionale, Szeged 2013, 89-107. (https://motivaciomuhely.hu/wp-content/uploads/2014/12/Fejes-Szucs_Hallgatoi_Mentorprogram.pdf)

Gatti Beáta: Egymásra hangolva https://kathaz.hu/wp-content/uploads/2017/12/Egymasra-hangolva_a-mentoralas-alapjai.pdf

Köszönöm a
figyelmet!

Márton Gábor
magladb@gamil.com

TANÍTSUNK
MAGYARORSZÁGÉRT

SZTE **JUNIOR**
AKADÉMIA

